

Motion till riksdagen

1989/90:K240

av Erkki Tammenoksa m.fl. (s)

Införandet av republik

Ett modernt demokratiskt samhälle karaktäriseras av att befattningar tillsätts efter kompetens och kvalifikationer och inte kan gå i arv. Detta gäller också i Sverige, utom på en viktig punkt. Vårt land har fortfarande den ärftliga monarkin som statskick.

Visserligen har monarkin fråntagits många av sina tidigare befogenheter i regeringsformen av år 1974, men fortfarande kvarstår majestätet som ordförande för utrikesnämnden.

Detta förhållande är otillfredsställande för ett land med i övrigt demokratiska politiska beslutsformer.

Kungens huvudsysselsättning i dag är att avge och ta emot statsbesök. Denna uppgift förutsätter, enligt vår mening, bredast möjliga kunskap om och praktiska erfarenhet av det svenska samhället. Denna kunskap synes oss svår att uppnå, om man, som den svenska kungafamiljen, i generationer levt och lever i en skyddad tillvaro.

Monarkin har för länge sedan spelat ut sin roll i Sverige och bör snarast ersättas med ett demokratiskt statsskick, där statsöverhuvudet väljs av folket.

Formerna för detta bör utredas. Här finns flera alternativ: en folkvald president, att man överför de representativa plikterna på regeringschefen, cirkulerande ansvar för regeringens medlemmar, att talmannen åläggs dessa plikter etc.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en övergång från ärftlig monarki i Sverige till ett republikanskt styrelseskick.

Stockholm den 23 januari 1990

Erkki Tammenoksa (s)

Bruno Poromaa (s)

Bengt Kronblad (s)

Axel Andersson (s)

Kent Carlsson (s)